a2zpapers.com

Exam. Code : 103204
Subject Code : 1150

B.A./B.Sc. 4th Semester

WOMEN EMPOWERMENT

(Women Rights and Legal Reforms : Ideologies and Practice)

Time Allowed—3 Hours] [Maximum Marks—100

Note :— There are **two** sections to this question paper – Section A and Section B.

Section A : Attempt **EIGHT** questions (answer each question in **5-7** lines). Each question carries **2** marks. Total marks are **16**.

Section B : Attempt **SIX** questions out of **EIGHT**, by selecting at least **ONE** question from each Unit. Each question carries **14** marks. Total marks are **84**.

SECTION—A

1. What are the legal aids available to women who face dowry harassment ?
2. Why has prohibition of Child Marriage Act failed to prevent child marriages in certain states of India ?
3. The Hindu Succession Act, 1956 was amended in 2005. Explain the changes made.

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
oad free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab

a2zpapers.com

4. Define paralegal volunteers and give examples.
5. Define Gender. What is gender equality ?
6. What are legal reforms ? How do they bring gender equality ?
7. What is NCW ?
8. What is gender activism ? Give examples.
9. Explain the debates around uniform civil code.
10. What is Nari Niketan ?

SECTION—B

UNIT—I

1. Why is child marriages considered as a social evil ? What are the steps taken to stop this practice in India ?
2. How is equal inheritance an example of women empowerment ? What are the constitutional provisions that support inheritance rights of Indian Women ?

UNIT—II

1. What are the rights of Hindu women regarding adoption ? Discuss the legislations.
2. What rights have been given to Muslim women regarding maintenance ? Discuss the importance of compensations given to women as their right.

UNIT—III

1. Define Muslim personal laws. Critically discuss the Triple Talaq issue in India.
2. What are the rights of Hindu women regarding maintenance ? Discuss with examples from Key legislations.

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
oad free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab

a2zpapers.com

UNIT—IV

1. What is the similarity and difference between CEDAW and NAWO ? What are their roles in women empowerment ?
2. How has civil society activism and media brought improvement in women's rights in India ? Critically examine their role with examples.

(Punjabi Version)

ਨੋਟ :— ਇਸ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਪੱਤਰ ਦੇ **ਦੋ** ਭਾਗ ਹਨ : ਭਾਗ ੳ ਅਤੇ ਭਾਗ ਅ।

ਭਾਗ ੳ : **ਅੱਠ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। (ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦਾ ਉੱਤਰ **5-7** ਲਾਈਨਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਉ) ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ **2** ਅੰਕ ਹਨ। ਕੁਲ **16** ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ ਅ : ਹਰੇਕ ਯੂਨਿਟ ਵਿੱਚੋਂ ਘੱਟੋ-ਘੱਟ **ਇੱਕ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੀ ਚੋਣ ਕਰਦੇ ਹੋਏ, **ਅੱਠ** ਵਿੱਚੋਂ **ਛੇ** ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਕਰੋ। ਹਰੇਕ ਪ੍ਰਸ਼ਨ ਦੇ **14** ਅੰਕ ਹਨ। ਕੁਲ **84** ਅੰਕ ਹਨ।

ਭਾਗ—ੳ

1. ਦਾਜ ਉਤਪੀੜਨ ਦਾ ਸਾਹਮਣਾ ਕਰਨ ਵਾਲੀਆਂ ਔਰਤਾਂ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਕਾਨੂੰਨੀ ਸਹਾਇਤਾ ਉਪਲੱਬਧ ਹੈ ?
2. ਭਾਰਤ ਦੇ ਕੁਝ ਰਾਜਾਂ ਵਿੱਚ ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨਿਸ਼ੇਧ ਅਧਿਨਿਯਮ, ਬਾਲ ਵਿਆਹ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਵਿੱਚ ਕਿਉਂ ਅਸਫਲ ਰਿਹਾ ਹੈ ?
3. ਹਿੰਦੂ ਉਤਰਾਧਿਕਾਰ ਐਕਟ, 1956, 2005 ਵਿੱਚ ਸੋਧਿਆ ਗਿਆ ਸੀ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਕੀਤੇ ਗਏ ਪਰਿਵਰਤਨਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
oad free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab

a2zpapers.com

4. ਪੈਰਾਲੀਗਲ ਵਲੰਟੀਅਰਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ ਅਤੇ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦਿਉ।
5. ਲਿੰਗ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਲਿੰਗ ਬਰਾਬਰੀ ਕੀ ਹੈ ?
6. ਕਾਨੂੰਨੀ ਸੁਧਾਰ ਕੀ ਹਨ ? ਉਹ ਲਿੰਗ ਬਰਾਬਰੀ ਕਿਵੇਂ ਲਿਆਉਂਦੇ ਹਨ ?
7. ਐਨ. ਸੀ. ਡਬਲਿਊ. (NCW) ਕੀ ਹੈ ?
8. ਲਿੰਗ ਕਿਰਿਆਵਾਦ ਕੀ ਹੈ ? ਉਦਾਹਰਣ ਦਿਉ।
9. ਯੂਨੀਫਾਰਮ ਸਿਵਲ ਕੋਡ ਦੇ ਦੁਆਲੇ ਹੋਣ ਵਾਲੀਆਂ ਬਹਿਸਾਂ ਦੀ ਵਿਆਖਿਆ ਕਰੋ।
10 ਨਾਰੀ ਨਿਕੇਤਨ ਕੀ ਹੈ ?

ਭਾਗ—ਅ

ਯੂਨਿਟ–I

1. ਬਾਲ ਵਿਆਹਾਂ ਨੂੰ ਸਮਾਜਿਕ ਬੁਰਾਈ ਕਿਉਂ ਮੰਨਿਆ ਜਾਂਦਾ ਹੈ ? ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਇਸ ਪ੍ਰਥਾ ਨੂੰ ਰੋਕਣ ਲਈ ਕਿਹੜੇ ਕਦਮ ਚੁੱਕੇ ਗਏ ਹਨ ?
2. ਸਮਾਨ ਵਿਰਾਸਤ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਦੀ ਇੱਕ ਮਿਸਾਲ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਹੈ ? ਭਾਰਤੀ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਵਿਰਾਸਤ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਦਾ ਸਮਰਥਨ ਕਰਨ ਵਾਲੇ ਸੰਵਿਧਾਨਿਕ ਪ੍ਰਾਵਧਾਨ ਕੀ ਹਨ ?

ਯੂਨਿਟ–II

1. ਗੋਦ ਲੈਣ ਸੰਬੰਧੀ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਕੀ ਅਧਿਕਾਰ ਹਨ ? ਵਿਧਾਨਾਂ ਦੀ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਮੁਸਲਿਮ ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਰੱਖ-ਰਖਾਓ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਕਿਹੜੇ ਅਧਿਕਾਰ ਦਿੱਤੇ ਗਏ ਹਨ ? ਔਰਤਾਂ ਨੂੰ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੇ ਹੱਕ ਦੇ ਤੌਰ ਤੇ ਦਿੱਤੇ ਮੁਆਵਜ਼ੇ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
oad free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab

a2zpapers.com

ਯੂਨਿਟ–III

1. ਮੁਸਲਿਮ ਨਿੱਜੀ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਨੂੰ ਪਰਿਭਾਸ਼ਿਤ ਕਰੋ। ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਟ੍ਰਿਪਲ ਤਲਾਕ ਮੁੱਦੇ 'ਤੇ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।
2. ਰੱਖ-ਰਖਾਓ ਦੇ ਸੰਬੰਧ ਵਿੱਚ ਹਿੰਦੂ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰ ਕੀ ਹਨ ? ਮੁੱਖ ਕਾਨੂੰਨਾਂ ਤੋਂ ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਚਰਚਾ ਕਰੋ।

ਯੂਨਿਟ–IV

1. ਸੀ. ਈ. ਡੀ. ਏ. ਡਬਲਿਊ. ਅਤੇ ਐਨ. ਏ. ਡਬਲਿਊ. ਓ. ਵਿੱਚ ਸਮਾਨਤਾ ਅਤੇ ਅੰਤਰ ਕੀ ਹਨ ? ਮਹਿਲਾ ਸਸ਼ਕਤੀਕਰਨ ਵਿੱਚ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀਆਂ ਭੂਮਿਕਾਵਾਂ ਕੀ ਹਨ ?
2. ਸਿਵਲ ਸੋਸਾਇਟੀ ਦੇ ਕਿਰਿਆਵਾਦ ਅਤੇ ਮੀਡੀਆ ਨੇ ਭਾਰਤ ਵਿੱਚ ਔਰਤਾਂ ਦੇ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਕਿਵੇਂ ਸੁਧਾਰ ਲਿਆਂਦਾ ਹੈ ? ਉਦਾਹਰਣਾਂ ਦੇ ਨਾਲ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਭੂਮਿਕਾ ਦਾ ਆਲੋਚਨਾਤਮਕ ਪਰੀਖਣ ਕਰੋ।

(Hindi Version)

नोट :– इस प्रश्न पत्र में दो भाग हैं। भाग क और ख।

भाग क : आठ प्रश्न करें (प्रत्येक प्रश्न का उत्तर **5-7** पंक्तियों में दे)। प्रत्येक प्रश्न के **2** अंक हैं। कुल अंक **16** हैं।

भाग ख : प्रत्येक यूनिट में से कम से कम **एक** प्रश्न का चयन करके, **आठ** में से **छह** प्रश्न करें। प्रत्येक प्रश्न के **14** अंक हैं। कुल अंक **84** हैं।

भाग—क

1. दहेज उत्पीड़न का सामना करने वाली महिलाओं के लिए कौन सी कानूनी सहायता उपलब्ध हैं ?

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
oad free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab

a2zpapers.com

2. भारत के कुछ राज्यों में बाल विवाह निषेध अधिनियम बाल विवाह को रोकने में क्यों विफल रहा है ?
3. हिंदू उत्तराधिकार अधिनियम, 1956 से 2005 में संशोधित किया गया था। इसमें किए गए परिवर्तनों की व्याख्या करें।
4. पैरालीगल वालंटियर्स को परिभाषित करें और उदाहरण दें।
5. लिंग को परिभाषित करें। लैंगिक समानता क्या है ?
6. कानूनी सुधार क्या हैं ? वे लैंगिक समानता कैसे लाते हैं ?
7. एन.सी.डब्ल्यू (NCW) क्या है ?
8. लिंग क्रियावाद क्या है ? उदाहरण दो।
9. समान नागरिक संहिता के आस-पास होने वाली बहस की व्याख्या करें।
10. नारी निकेतन क्या है ?

भाग—ख

यूनिट—I

1. बाल विवाह को सामाजिक बुराई क्यों माना जाता है ? भारत में इस प्रथा को रोकने के लिए क्या कदम उठाए गए हैं ?

2. समान विरासत महिला सशक्तीकरण का एक उदाहरण कैसे है ? भारतीय महिलाओं के विरासत अधिकारों का समर्थन करने वाले संवैधानिक प्रावधान क्या हैं ?

यूनिट—II

1. गोद लेने के संबंध में हिंदू महिलाओं के क्या अधिकार हैं ? विधानों पर चर्चा करें।

2. रखरखाव के संबंध में मुस्लिम महिलाओं को क्या अधिकार दिए गए हैं ? महिलाओं को उनके अधिकार के रूप में दिए गए मुआवजे के महत्व पर चर्चा करें।

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
oad free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab

a2zpapers.com

यूनिट—III

1. मुस्लिम व्यक्तिगत कानूनों को परिभाषित करें। भारत में ट्रिपल तलाक मुद्दे पर आलोचनात्मक चर्चा करें।

2. रखरखाव के संबंध में हिंदू महिलाओं के अधिकार क्या हैं ? मुख्य कानूनों से उदाहरणों के साथ चर्चा करें।

यूनिट—IV

1. सी.ई.डी.ए.डब्ल्यु. (CEDAW) और एन.ए.डब्ल्यु. ओ. (NAWO) में क्या समानता और अंतर हैं ? महिला सशक्तीकरण में उनकी क्या भूमिका है ?

2. नागरिक समाज के क्रियावाद और मीडिया ने महिलाओं के अधिकारों में कैसे सुधार लाया है ? उदाहरणों के साथ उनकी भूमिका का आलोचनात्मक परीक्षण करें।

www.a2zpapers.com www.a2zpapers.com
oad free old Question papers gndu, ptu hp board, punjab